Ketenregie trekkingsrecht PGB
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
070 4267353

25 augustus 2015

Aan de leden van het Bestuurlijk Overleg van VWS met ketenpartners,

In het overleg van 7 juli 2015 is Ketenregie gevraagd een voorstel uit te werken met daarin de benodigde acties om tot een zo stabiel mogelijke jaarovergang te komen. Een onderdeel hiervan is een voorstel voor de aanpak van de herindicaties (in relatie tot jaarovergang 2015-2016), dat met deze brief aan de leden van het Bestuurlijk Overleg ter besluitvorming wordt aangeboden.

Geconstateerd moet worden dat er bij de uitvoering van het nieuwe systeem van trekkingsrechten nog geen sprake is van een 'geoliede machinerie'. Hoewel de betalingen op dit moment stabiel verlopen, komt er een periode aan waarin ketenpartijen voor nieuwe opgaven staan.

- De budgethouder dient na herindicatie tot nieuwe afspraken over zijn zorgarrangement te komen.
- Gemeenten staan voor een forse herindicatieopgave en dienen een taakstelling te behalen.
- De Sociale Verzekeringsbank staat voor de opgave om (voor de eerste keer) tot een goede jaarafsluiting te komen en de overzichten voor de budgethouders en zorgverleners op te stellen op basis van een administratie die is 'vervuild'. Daarnaast krijgt de SVB met name in de maanden november en december een grote bulk toekenningsberichten en zorgovereenkomsten te verwerken als gevolg van de herindicaties, waarbij nog steeds een deel uitvalt.
- Voor de zorgkantoren is de jaarovergang het minst kwetsbaar. De automatische verwerking van de toekenningsberichten van zorgkantoren dor de SVB verloopt vrijwel volledig geautomatiseerd.

Het realiseren van een soepele en zo stabiel mogelijke jaarovergang is derhalve een kwetsbaar proces en zal een forse inspanning vergen van alle ketenpartijen. Tot nu toe hebben alle partijen hun eigen voornemens voor de in hun ogen optimale aanpak voor de jaarovergang, maar deze voornemens samen passen niet op elkaar en leiden tot een onuitvoerbaar geheel waar de budgethouders en de zorgverleners de dupe van zullen worden. In ons voorstel hebben wij zo goed mogelijk rekening gehouden met de verschillende posities en opvattingen, maar partijen zullen bereid moeten zijn de voorziene processen anders in te richten dan eerder door hen wenselijk geacht. Indien partijen niet bereid zijn tot 'geven en nemen' zal een werkbare oplossing niet mogelijk zijn.

Het startpunt voor ons voorstel is dat de budgethouder voldoende tijd heeft om een nieuwe of aangepaste zorgovereenkomst op te stellen. Tot nu toe is hiermee in het proces niet expliciet rekening gehouden. Daarnaast moet het risico van het (opnieuw) stokken van de uitbetalingen van zorgverleners begin 2016 zo maximaal mogelijk worden beperkt. De SVB zal zijn handen in de laatste maanden van 2015 en de eerste maanden van 2016 vol hebben aan de laatste betalingen voor 2015 en het goed afsluiten van 2015. Wat betreft de gemeenten moet worden geconstateerd dat veel gemeenten tot nu toe een ander tijdpad voor ogen staat.

Onze voorgestelde aanpak en het bijbehorende tijdpad zijn nader uitgewerkt in de bijgevoegde notitie. De ketenpartners zijn bij de ontwikkeling van het voorstel betrokken geweest. In de stuurgroep van 20 augustus en met gemeenten en Per saldo op 24 augustus is een eerste voorstel besproken. Naar aanleiding van deze bespreking is het voorstel op een aantal onderdelen aangepast. Hoewel partijen niet is gevraagd formeel in te stemmen met het voorstel, bestond er in de stuurgroep veel steun voor het voorstel. Wat betreft de SVB geldt dat het voorliggende voorstel afwijkt van het tijdschema dat eerder door de SVB noodzakelijk werd geacht (brief d.d. 20 juli 2015). Van de zijde van de VNG zijn twee bezwaren naar voren gebracht die in hun ogen kleven

aan het tijdschema dat nu aan u wordt voorgelegd. In de eerste plaats is de VNG (en de G4) van oordeel dat door het gehanteerde (nieuwe) tijdschema de gemeenten worden beperkt in hun mogelijkheden om de taakstelling 2016 te realiseren. Dit vraagt om een bestuurlijk oordeel. In de tweede plaats is door de gemeenten aangegeven dat zij tot nu toe veelal zijn uitgegaan van een ander tijdschema (soms tot in december) en dat de nieuwe data een moeilijk te realiseren forse versnelling van hun werkzaamheden vereisen. In het voorstel dat nu voorligt is, mede naar aanleiding van dit door de gemeenten naar voren gebrachte punt, een wat ruimere periode opgenomen voor het indienen van tkb's dan in het oorspronkelijke voorstel.

Wij gaan er vanuit dat met deze aanpak wat betreft de herindicaties de voorwaarden zijn gecreëerd voor een zo stabiel mogelijke jaarovergang. Daarmee is niet gezegd dat er geen risico's zijn, maar die risico's worden voor de herindicaties wel zoveel mogelijk beperkt.

Hoogachtend,

Ketenregisseur trekkingsrecht PGB
Marcel van Gastel

Ketenregie trekkingsrecht PGB
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
070 4267353

<u>Aanpak ketenregie inzake herindicaties i.r.t. jaarovergang 2015-2016</u>

Inleiding
In het overleg van 7 juli 2015 is de ketenregisseur gevraagd een voorstel uit te werken met daarin de benodigde acties om tot een stabiele jaarovergang te komen (waaronder uiterste aanleverdata voor toekenningsbeschikkingen bij de SVB). Het voorliggende stuk bevat deze uitwerking met een reeks ketenbrede voorstellen. Op basis van brede afstemming gedurende de afgelopen periode zijn deze voorstellen met de ketenpartners besproken. Met partijen zullen de communicatie-boodschappen en de inzet van communicatiemiddelen n.a.v. de voorgestelde werkwijze nader worden uitgewerkt en afgestemd. Uitgangspunt is daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande communicatiekanalen.

Leeswijzer
In de notitie wordt eerst de kern van de problematiek van de herindicaties in relatie tot de jaarovergang geschetst, met de belangrijkste risico's die zich hierbij kunnen voordoen. Voorts worden de opgaven richting de jaarovergang van de verschillende ketenpartners beschreven, om inzicht te geven in de uitdagingen waarvoor de trekkingrechtketen zich de komende maanden gesteld ziet.

De voorstellen van ketenregie zijn ontwikkeld o.b.v. het perspectief van de budgethouder en het feit dat deze voldoende tijdig van het nieuwe budget voor 2016 op de hoogte moet zijn. Daarom worden vervolgens de huidige processen in de keten vanuit het perspectief van de budgethouder beschreven. Om de budgethouder goed en tijdig in staat te stellen regie te voeren op de (mogelijke) veranderingen in het budget, worden ten slotte door ketenregie een reeks voorstellen gedaan om de jaarovergang zo stabiel mogelijk te laten verlopen. De notitie is gescheiden naar een deel A, dat zich richt op de voorstellen t.a.v. gemeenten en een deel B, dat zich toespitst op de zorgkantoren.

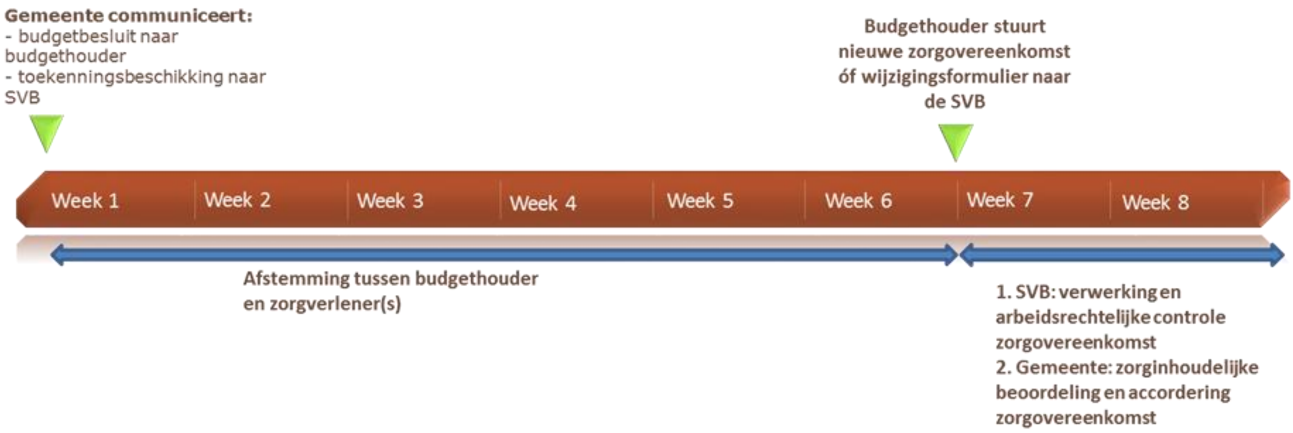
Begrippenkader en juridische onderbouwing
- Omwille van de leesbaarheid is in deze notitie gekozen voor het hanteren van de begrippen uit de Wlz om de keten te beschrijven. In de Wmo 2015 en de Jeugdwet bestaan andere begrippen. Zo wordt er in de Wmo 2015 niet gesproken van zorg en zorgovereenkomsten, maar van maatschappelijke ondersteuning en overeenkomsten en wordt in de Jeugdwet het begrip jeugdhulp gehanteerd. Daarnaast wordt in de Wmo 2015 en de Jeugdwet niet gesproken over herindicaties, maar over maatwerkvoorzieningen en individuele voorzieningen waarover het college besluiten neemt. Indien een cliënt dat wenst, verstrekt de gemeente een persoonsgebonden budget waarmee een dergelijke voorziening kan worden ingezet.
- Het voorstel voor herindicaties is juridisch beoordeeld door VWS. De onderliggende voorstellen zijn vanuit juridisch perspectief haalbaar en uitvoerbaar. Wel dienen een aantal stappen vanuit juridisch perspectief aan een aantal randvoorwaarden te voldoen. In Bijlage I zijn de juridische achtergrond en randvoorwaarden beschreven.

Problematiek jaarovergang 2015-2016
Het is noodzakelijk om te voorkomen dat de budgethouder en de zorgverlener begin 2016 opnieuw geconfronteerd worden met uitbetalingsproblemen. Om dit te voorkomen dient de budgethouder voldoende gelegenheid te krijgen om veranderingen in het budget of zijn zorgplan door te voeren in de zorgovereenkomst. Het nieuwe budget en de zorgovereenkomst dienen namelijk in overeenstemming te zijn voordat uitbetaling door de SVB kan plaatsvinden. De doorlooptijd voor het proces rond de zorgovereenkomst bedraagt 2 maanden voor niet-maandloners respectievelijk 3 maanden voor maandloners (zie onderstaande afbeelding over doorlooptijd proces zorgovereenkomst).[1] Daarom moet de budgethouder uiterlijk twee maanden (niet-maandloners)

[1] Het onderscheid tussen maandloners en niet-maandloners wordt nader toegelicht op p. 5-6.

respectievelijk drie maanden (maandloners) voor het einde van het jaar zijn nieuwe budget weten, om nog aanpassingen in de zorgovereenkomst door te kunnen voeren.

Tijdlijn proces zorgovereenkomst

Uit onderzoek naar de voortgang van herindicaties bij gemeenten komt het beeld naar voren dat bij het grootste deel van de gemeenten de planning voor de herindicaties tot het einde van het jaar loopt, conform de wettelijke termijn van het overgangsrecht dat op 31/12/2015 verloopt. Daarnaast laten gemeenten weten dat ze de budgetcorrecties (waaronder indexatie, tarief- en beleidswijzigingen) – die van impact kunnen zijn op het budget – vaststellen in een van de laatste raadsvergaderingen van het jaar.

De constatering dat de budgethouder twee maanden/drie maanden vóór het einde van het jaar zijn budget moet weten om zijn zorgovereenkomst aan te kunnen passen sluit niet aan bij de planning van gemeenten voor de uitvoering van de herindicaties en de budgetvaststelling aan het einde van het jaar.

Er is daarom een oplossing nodig om de budgethouder toch in staat te stellen twee maanden/drie maanden de tijd te hebben voor aanpassingen in de zorgovereenkomst. Voordat het huidige proces vanuit de budgethouder nader wordt toegelicht, wordt ingegaan op de opgaven voor gemeenten, zorgkantoren en de SVB.

Opgaven voor de gemeenten, zorgkantoren en de SVB

Met de decentralisaties van de Jeugdzorg en de nieuwe WMO hebben gemeenten een bezuinigingsopgave gekregen. Nu het overgangsrecht – bij de gemeenten - afloopt zal naar verwachting voor een groot aantal budgethouders de zorg na de herindicaties worden aangepast (minder uren, lager budget, overgang naar zorg in natura en vice versa etc.).

Gemeenten staan komend half jaar t.a.v. het trekkingsrecht voor zes opgaven:

1. het tijdig herbeoordelen van alle bestaande budgethouders,
2. het tijdig insturen van tkb's aan de SVB
3. het tijdig zorginhoudelijk beoordelen van de zorgovereenkomsten,
4. de instroom van nieuwe budgethouders verwerken
5. het realiseren van een taakstelling op het zorgbudget.
6. een bijdrage leveren aan het herstel

Gemeenten initiëren het ketenwerkproces, door het uitvoeren van het herindicatie-onderzoek, het toesturen van een toekenningsbeschikking aan de budgethouder (budget wordt dan gecommuniceerd) en veelal parallel een toekenningsbericht aan de SVB. Daarnaast stellen gemeenten in het late najaar 2015 hun budgetten vast (inflatiecorrectie en budgetverhoging of verlaging), waardoor er nog een tweede golf tkb's en mogelijke wijzigingen op zorgovereenkomsten kan worden verwacht. Het eerdere budget – afgegeven na het herindicatiebesluit – wordt o.b.v. de budgetvaststelling nog omhoog/omlaag bijgesteld, waardoor

het budget voor de budgethouders aangepast moet worden (vereist insturen nieuwe tkb's met gewijzigd budget en mogelijk ook wijziging van de zorgovereenkomst).

Voor de SVB is de opgave om wat betreft de herindicaties in het komend half jaar de werklast te verdelen tussen de administratieve verwerking van nieuwe tkb's en zorgovereenkomsten of wijzigingen hierop, met als doel om te voorkomen dat er opnieuw 'een prop in het systeem' ontstaat. De verwachting is dat het grootste deel van de tkb's in de periode oktober t/m december 2015 wordt ingestuurd, met daarnaast in december 2015 een grote stroom nieuwe en gewijzigde zorgovereenkomsten a.g.v. eventuele budgetcorrecties. Bij opnieuw grootschalige uitval en daarmee handmatige verwerking dreigen er uitbetalingsproblemen begin volgend jaar. Daarnaast staat de SVB in de periode november 2015-maart 2016 voor de opgave om de jaarafsluiting en het versturen van de jaaroverzichten over 2015 aan de budgethouder/zorgverlener goed af te ronden.

Voor de zorgkantoren is de opgave voor het komende half jaar minder omvangrijk, maar het risico ten aanzien van het proces rond de zorgovereenkomst is vergelijkbaar met het risico bij de gemeente. Het verwerken van de toekenningsbeschikkingen – dit proces is medio december ingeregeld - richting de SVB verloopt volledig geautomatiseerd, dit proces is eind 2014 ook soepel verlopen. Echter hoeft de budgethouder niet op de toekenningsbeschikking te wachten om van zijn budget op de hoogte te zijn, de nieuwe tarieven kunnen namelijk al eerder via het zgn. informatiebulletin aan de budgethouders worden gecommuniceerd. Omdat de nieuwe tarieven voor 2016 samen met andere beleidswijzigingen binnen de Regeling Langdurige Zorg normaliter tegen het einde van het jaar door VWS worden gepubliceerd in de Staatscourant, ontstaat er tijdsdruk voor de budgethouders om nog wijzigingen in de zorgovereenkomsten door te kunnen voeren.

Huidige proces
De budgethouder wordt na afloop van het herindicatie-onderzoek door de gemeente over zijn nieuwe budget geïnformeerd. De looptijd van het herindicatie-onderzoek voor de Wmo 2015 bedraagt maximaal 8 weken: 6 weken voor het onderzoek, 2 weken voor het nemen van het besluit over het nieuwe budget.[2] De budgethouder kan op basis van het nieuwe budget aan de slag met het aanpassen van zijn zorgovereenkomst, in overleg met de zorgverlener. Hiervoor heeft de budgethouder 6 weken de tijd, waarna de administratieve verwerking plaatsvindt door de SVB en de gemeenten (neemt 2 weken in beslag[3]). De gehele doorlooptijd voor zowel de herindicatie (8 weken) als de aanpassing van de zorgovereenkomst (8 weken) bedraagt vier maanden. Terug rekenend vanaf het moment dat het budget en de zorgovereenkomst in het SVB-systeem dienen te staan om per 1 januari uit te kunnen betalen, dient het herindicatieonderzoek uiterlijk 1 september door de gemeente te zijn gestart. Daarnaast kan de budgethouder een bezwaar- en beroepsprocedure opstarten indien hij het niet eens is met het budgetbesluit.

Vervolgens stuurt de budgethouder het wijzigingsformulier op de zorgovereenkomst (of een nieuwe zorgovereenkomst) voor verwerking en eventueel een arbeidsrechtelijke controle aan de SVB. Na de verwerking en eventuele arbeidsrechtelijke controle stuurt de SVB de zorgovereenkomst door aan de gemeente, die een zorginhoudelijke toets uitvoert en de zorgovereenkomst dient te accorderen. Indien er sprake is van een arbeidscontract moet de overeengekomen of de wettelijke opzegtermijn van één maand in acht te worden genomen.

Hierboven zijn de generieke processtappen beschreven. Om te bepalen wat de uiterste datum is waarop de budgethouder zijn budget moet weten is het van belang onderscheidt te maken tussen de twee type zorgovereenkomsten:

- contract met maandloners: maandloners worden per begin januari uitbetaald voor werkzaamheden in januari. Dat betekent dat een eventuele contractwijziging- of opzegging met de maandloner uiterlijk één maand eerder dient plaats te vinden in verband met opzegtermijn en contractvereisten. Budgethouders die een contract met een maandloner hebben dienen om deze reden uiterlijk 1 oktober 2015 het nieuwe budget te weten, zodat

[2] WMO 2015, artikel 2.3.2 lid 1 en artikel 2.3.5 lid 2
[3] Afspraken over doorlooptijden, Detailplan herstelacties (p35)

de gewijzigde/nieuwe zorgovereenkomst – met inachtneming van de opzegtermijn - uiterlijk 1 januari goed in het SVB-systeem staat.
- contract met niet-maandloners: uitbetaling van niet-maandloners geschiedt o.b.v. declaraties. Niet-maandloners kunnen declaraties over januari vanaf 1 februari bij de SVB indienen en kunnen daardoor wat later aan de slag met hun zorgovereenkomst dan maandloners. Dat betekent dat budgethouders die een contract met een niet-maandloner uiterlijk 1 november 2016 het nieuwe budget moeten weten, zodat de gewijzigde/nieuwe zorgovereenkomst op 1 januari goed in het SVB-systeem staat.

Het bovenstaande onderscheid leidt ertoe dat budgethouders die een contract hebben met maandloners uiterlijk 1 oktober 2015 het nieuwe budget moeten weten, voor de niet-maandloners geldt dat zij uiterlijk 1 november 2015 het nieuwe budget moeten weten. In de hierna uitgewerkte voorstellen wordt daarom consequent het onderscheid gemaakt tussen de data 1 oktober/1 november.[4]

Deel A: Voorstel herindicaties t.a.v. gemeenten
Het voorstel van ketenregie bevat een reeks voorstellen t.a.v. de herindicaties in relatie tot de jaarovergang.

Redenatie voorstel ketenregie
Ervan uitgaande dat de budgethouder voldoende gelegenheid dient te krijgen om zijn zorgovereenkomst te wijzigen of te vernieuwen, dient hij uiterlijk 1 oktober 2015 respectievelijk 1 november 2015 door de gemeente over zijn nieuwe budget te worden geïnformeerd. De budgethouder heeft daarmee nog 2 maanden (incl. verwerking door de SVB en accordering door gemeenten) om in overleg met de zorgverlener tot een gewijzigde of nieuwe zorgovereenkomst te komen (of op te zeggen met een maand opzegtermijn). De consequentie van de vereiste dat de budgethouder uiterlijk 1 oktober 2015 (voor maandloners) of 1 november 2015 (voor niet-maandloners) zijn budget weet is dat de herbeoordelingsgesprekken uiterlijk 1 oktober/1 november 2015 afgerond moeten zijn. Indien de gemeente afronding van de herindicatie voor deze data niet haalbaar acht wordt voor de desbetreffende budgethouder een tkb voor beperkte tijd aangemaakt op basis van het budget 2015.

Om als gemeente in staat te zijn om het nieuwe budget op de gestelde data (1 oktober/1 november 2015) te kunnen communiceren naar de budgethouder, dienen zij een besluit te nemen welk deel van de lopende herindicaties ze nog vóór deze data kunnen afronden en voor welk deel zij een nieuwe tkb voor beperkte tijd o.b.v. het budget van 2015 moeten aanmaken. Het voorstel is dat als de gemeente deze data niet voor alle budgethouders halen er voor de bestaande budgetten van deze budgethouders tot in ieder geval 1 mei 2016 een nieuwe tkb voor beperkte tijd wordt aangemaakt op basis van het budget van 2015 (of zoveel langer als nodig wordt geacht door de gemeente). Zodra vervolgens de herindicatie als nog is afgerond, dient het definitieve budget 2016 uiterlijk 3 maanden (voor maandloners) respectievelijk 2 maanden (voor niet-maandloners) voorafgaand aan de ingangsdatum aan de budgethouder gecommuniceerd te worden. De definitieve tkb's voor 2016 (vanaf 1 mei of later) dienen uiterlijk één maand voorafgaand aan de ingangsdatum door de gemeenten aan de SVB te worden toegestuurd.

Met een aantal voorstellen van ketenregie t.a.v. herindicaties die op basis van bovenstaande redenatie verder zijn uitgewerkt wordt getracht om met de ketenpartners tot een werkwijze te komen die zo goed als mogelijk een antwoord biedt op de kern van de problematiek. Met het voorstel wordt bereikt dat:
- de budgethouder uiterlijk 1 oktober 2015/1 november 2015 zijn budget voor 2016 weet (en de SVB de tkb heeft ontvangen), zodat hij tijdig afspraken kan aanpassen met de zorgverlener. De budgethouder dient vervolgens zijn nieuwe zorgovereenkomst of wijziging op de zorgovereenkomst

[4] Gemeenten kunnen dit onderscheid maken. SVB stuurt de gemeenten overzichten toe (staande praktijk) met onderscheid tussen maandloners- en niet-maandloners

uiterlijk 1 december bij de SVB aan te leveren.
- de gemeente de mogelijkheid heeft om herindicaties over een langere periode te spreiden.
- de werklast en piekmomenten voor de SVB zoveel mogelijk worden voorkomen en gespreid. Door het stellen van voorwaarden aan de tkb's die gemeenten insturen, door het uitzetten van de controle op de maximumtarieven en door het stellen van stevige data waarvoor gemeenten óf definitieve tkb's insturen, óf een nieuwe tkb voor beperkte tijd aanmaken (die doorlopen tot in ieder geval mei 2016 o.b.v. budget 2015).

Uitgangspunten voor het voorstel herindicaties in relatie tot de jaarovergang 2015-2016
De uitgangspunten van het voorstel zijn:

- Tijdig communiceren aan de budgethouder wat er van hen verwacht wordt rond het aflopen van de aanspraak op zorg op basis van het overgangsrecht.
- Voldoende tijd voor de budgethouder om zijn zorgovereenkomst aan te passen
- Geen hapering in het betaalproces van declaraties en salarissen bij de SVB
- Rust in de keten door een voorspelbaar en beheerst proces rond de herindicaties met duidelijke afspraken
- Tijdig jaarafsluitingsproces over 2015 voor de budgethouder en zorgverlener (inclusief fiscale jaaroverzichten en een budgetoverzicht voor de budgethouder i.v.m. het vaststellen van de eigen bijdrage)
- Spreiding van de werklast bij gemeenten en de SVB
- Het jaar 2016 met een zo schoon mogelijke administratie beginnen (de hersteloperatie zoveel mogelijk afgerond)

Uitwerking voorstel ketenregie t.a.v. herindicaties
Het onderstaande voorstel bevat een tijdpad dat geredeneerd is vanuit het perspectief dat de budgethouder voldoende tijdig van zijn nieuwe budget (na de herindicatie) op de hoogte is. Dit stelt de budgethouder in staat om tijdig te kunnen starten met het wijzigen of afsluiten van een nieuwe zorgovereenkomst. Uitgaande van de genoemde verwerkingstijden moet, als de gemeente het nieuwe budget op 1 januari 2016 wil laten ingaan, uiterlijk 1 oktober (maandloners) of 1 november 2015 (niet-maandloners) het budget bij de budgethouder bekend zijn.

- <u>Voorstel</u>
  De gemeente heeft de volgende twee (volgtijdelijke) mogelijkheden t.a.v. de herindicaties:

  1) Afronden van (een deel van) de herindicaties vóór 1 oktober (maandloners)/1 november 2015 (niet-maandloners): De budgethouders worden uiterlijk 1 oktober (maandloners) of 1 november (niet-maandloners) door gemeenten geïnformeerd over de hoogte van het budget voor 2016. De SVB ontvangt zo snel mogelijk, doch uiterlijk 1 november, de door de gemeenten vastgestelde tkb's. De SVB zal – indien tkb's toch onverhoopt uitvallen – samen met de gemeenten ervoor zorgen dat deze tkb's op tijd worden verwerkt.

  Indien budgetcorrecties als gevolg van indexering en/of beleidswijzigingen per 1 januari al voor 1 oktober/1 november bekend zijn dan kunnen ze in de toekenningsbeschikking worden verwerkt.

  2) Aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd o.b.v. budget 2015 bij onhaalbaarheid van afronden herindicatie vóór 1 oktober/1 november 2015: indien de gemeente op de genoemde data het herindicatietraject voor specifieke budgethouders niet heeft afgerond, dan gaat de gemeente over tot het aanmaken van een nieuwe tkb voor beperkte tijd. Het tkb voor beperkte tijd heeft een looptijd tot in ieder geval 1 mei 2016. De gemeenten zijn vrij om een langere looptijd te kiezen. De SVB ontvangt zo snel mogelijk, doch uiterlijk 1 november, de door de gemeenten vastgestelde tkb's voor beperkte tijd. De SVB zal – indien tkb's toch onverhoopt uitvallen – samen met de gemeenten ervoor zorgen dat deze tkb's op tijd worden verwerkt.

Aanlevering toekenningsbeschikkingen
Nadat de gemeente het budget 2016 aan de budgethouder heeft gecommuniceerd dient z.s.m. de tkb aan de SVB te worden toegestuurd. Het uitgangspunt hierbij is dat in ieder geval 1/3 van de tkb's vóór 1 oktober is ingediend, 2/3 vóór 15 oktober en uiterlijk 1 november alle tkb's bij de SVB binnen zijn. Dit uitgangspunt geldt voor het totaal van de definitieve tkb's en de tkb's voor beperkte tijd. De SVB zal dit proces monitoren. Indien tkb's na 1 november worden aangeleverd zal bij uitval uitsluitend een automatisch gegenereerde terugkoppeling plaatsvinden. Daarnaast ondersteunt de VNG de gemeenten om te komen tot correcte toekenningberichten die automatisch kunnen worden ingelezen.

In overleg met de VNG zal de SVB een procedure ontwikkelen voor tkb's die na 1 november worden ingediend en waar sprake is van nieuwe instroom of gewijzigde omstandigheden bij de budgethouder die niet voortkomt uit de herindicatie (zoals overlijden, geboorte, verzwaring zorgbehoefte, gebrouilleerde verhouding budgethouder/zorgverlener etc.).

In het geval de herindicatie is afgerond nadat een tkb voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015) is aangemaakt, dient het definitieve budget 2016 uiterlijk 3 maanden (voor maandloners) respectievelijk 2 maanden (voor niet-maandloners) voorafgaand aan de ingangsdatum van 1 mei (of zoveel later als wenselijk) aan de budgethouder gecommuniceerd te worden. De definitieve tkb's voor 2016 (vanaf 1 mei of later) dienen uiterlijk één maand voorafgaand aan de ingangsdatum door de gemeenten aan de SVB te worden toegestuurd.

Aanlevering zorgovereenkomsten
De SVB dient de nieuwe zorgovereenkomsten of wijzigingsformulieren op zorgovereenkomsten benodigd voor de start van 2016 zoveel als mogelijk vóór 1 december 2015 te ontvangen. Gemeenten en SVB benaderen budgethouders actief om hen te wijzen op het belang van het tijdig aanleveren van een nieuwe zok of wijziging op een zok. Met name de groep budgethouders waarvan de zok op 31/12/2015 afloopt vereist extra aandacht. Indien nieuwe of gewijzigde zok's ná 1 december worden aangeleverd kan de SVB niet garanderen dat een snelle verwerking plaatsvindt.

Er wordt door de VNG en de SVB een procedure ontwikkeld voor nieuwe of gewijzigde zok's die na 1 december worden ingediend en waar sprake is van nieuwe instroom of gewijzigde omstandigheden bij de budgethouder die niet voorkomt uit de herindicatie (zoals overlijden, geboorte, verzwaring zorgbehoefte, gebrouilleerde verhouding budget/zorgverlener etc.).

De volgende activiteiten dienen uitgevoerd te worden:

1) Informeren budgethouder	Gemeenten nemen contact op met de budgethouders om uit te leggen dat er een nieuw besluit komt dat overeenkomt met de hulp die ontvangen werd op basis van de bestaande indicatie. NB: zolang de AWBZ-indicatie te gelde wordt gebracht geldt de eigen bijdrage op basis van de vervallen Regeling subsidies AWBZ, maar voor een nieuw pgb geldt het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Er kan dus een verschil in de eigen bijdrage optreden.
2) Gemeente neemt nieuw budgetbesluit	Gemeenten nemen een nieuw besluit (beschikking) waarbij hetzelfde pgb wordt verwerkt als werd verstrekt onder de bestaande AWBZ-indicatie totdat er een indicatie komt op basis van het wettelijk vereiste onderzoek en aanvraag (de herindicatie) voor de resterende maanden van 2016.
3) Verzoek gemeenten en SVB aan budgethouders met aflopende zorgovereenkomst 31/12/2015	Gemeenten en SVB verzoeken budgethouders met aflopende zok's op 31/12/2015 om nieuwe zok's af te sluiten en in te dienen bij de SVB (ca. 9.000 budgethouders). Deze budgethouders ontvangen hiervoor een separate brief. Tevens vervroegen gemeenten de herindicaties van deze groep budgethouders, zodat deze budgethouders ten minste twee maanden de tijd hebben voor het afsluiten van een nieuwe zok.
4) Gemeenten continueren afronding	Gemeenten gaan door met afronding herindicaties, budgetvaststelling en tkb's gericht op de wijzigingsdatum van in ieder geval 1 mei 2016. Budgetcorrecties als gevolg van

herindicaties, budgetvaststelling en insturen nieuwe tkb's	indexering en beleidswijzigingen 2016 kunnen per 1 mei doorgevoerd worden in nieuwe tkb's.

Randvoorwaarden voor bovenstaand voorstel

- De nieuwe tkb's voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015) mogen niet met terugwerkende kracht door de gemeente worden gecorrigeerd als dit een verlaging van het budget betreft
- De budgethouder en de gemeenten worden geïnformeerd over deze werkwijze en over de acties die zij kunnen/moeten uitvoeren
- Communicatie-uitingen dienen helder te zijn; informatie op de websites van de SVB, gemeenten en Per Saldo is correct, up to date en toegankelijk

Bijstelling rekentarieven najaar 2015
Het merendeel van de gemeenteraden stelt in de maanden november en december de definitieve rekentarieven vast voor 2016. Een bijstelling van de rekentarieven, bijvoorbeeld als gevolg inflatiecorrectie of meer beleidsinhoudelijk, heeft effect op de budgetten voor 2016. Dit voorbehoud wordt meestal gecommuniceerd in de toekenningbeschikkingen aan budgethouders. Bijstelling van de rekentarieven en beleidswijzigingen per 1 januari 2016 kunnen leiden tot een ander budget, waardoor er nieuwe toekenningsberichten aan de SVB gestuurd moeten worden. Deze vallen in de huidige situatie uit omdat al een tkb voor 2016 bij de SVB in het systeem staat met een overlappende periode.

Een indexering leidt naar verwachting slechts beperkt tot zorginhoudelijke aanpassingen van de zorgovereenkomst. Met name zullen er in het geval de indexering toch tot aanpassing leidt correcties plaatsvinden in het aantal uur of de tarieven. Dit betekent dat budgethouders via wijzigingsformulieren correcties op de zorgovereenkomst moeten doorgeven aan de SVB. De SVB verwerkt deze correcties handmatig.

- <u>Voorstel</u>
  Gemeenten sturen indien dat nodig wordt geacht en indien dit niet op 1 oktober/1 november is gelukt, een nieuwe tkb in met het geïndexeerde budget, maar laten dit geïndexeerde budget pas ingaan vanaf 1 mei (of later) 2016.

Maximumtarieven
De aangepaste maximumtarieven dienen door de gemeente (in het portaal) vóór de jaarovergang te worden doorgegeven om te voorkomen dat door de oude lagere maximumtarieven declaraties in januari 2016 niet worden uitbetaald. Maximumtarieven dienen daarnaast nu door de gemeenten op budgethoudersniveau handmatig te worden aangepast, waarmee ook voor de werkbelasting bij gemeenten een piekrisico dreigt.

Daar waar tarieven geïndexeerd worden, ligt het in de verwachting dat ook maximumtarieven worden geïndexeerd.

- <u>Voorstel</u>
  Uitschakelen controle maximumtarieven (nog nader uit te werken): het voorstel is dat de SVB de toetsing op de maximumtarieven uitschakelt van 1 januari tot 1 mei 2016, waardoor het risico dat declaraties uitvallen wordt voorkomen. Door dit controlemechanisme uit te schakelen verdwijnt ook het mogelijke uitvalprobleem door indexatie. Per 1 mei 2016 wordt de toetsing dan (mogelijk) weer aangezet. Hiervoor is een wijziging van de ministeriële regelingen noodzakelijk.

Strakke procesregie en monitoring door VNG en ketenregie
Om gemeenten goed te kunnen ondersteunen, de bovenstaande voorstellen helder te kunnen communiceren en tijdig het besluit tot het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015) te kunnen nemen is een strakke procesregie en goede monitoring onontbeerlijk. De stuurgroep en het bestuurlijke overleg wordt op maandelijkse basis o.b.v. een voortgangsrapportage geïnformeerd. T.a.v. de ondersteuning van gemeenten wordt door de VNG een ondersteuningsstructuur ingericht, die op basis van maatwerkondersteuning alle gemeenten

gericht kan helpen. Daarmee adviseert en ondersteunt de VNG de gemeenten bij de uitvoering van de motie Dik-Faber/Dijkstra.[5]

Voorstel

- Monitoren: VNG en SVB monitoren de voortgang van de herindicaties (definitieve budgetten, zorgovereenkomsten en tkb's voor beperkte tijd) uitmondend in twee acties:
  1) per 15 september 2015 worden op tweewekelijkse basis lijsten door de SVB opgesteld met daarin een overzicht welke budgethouders per 1 januari wel en niet kunnen worden uitbetaald, m.a.w. welke budgethouders zitten goed in het systeem (op basis van de aangeleverde tkb's/zok's).
  2) met ingang van 1 oktober maakt de SVB een overzicht van budgethouders die wél op 31/12/2015 in het systeem zaten, maar niet op 1/1/2016 (een extra controle mogelijkheid voor gemeenten)
- Aanjagen: VNG en ketenregie spreken individuele gemeenten aan indien het afgesproken tempo niet dreigt te worden nagekomen.
- Ondersteunen: VNG en ketenregie zetten alles op alles om de gemeenten te ondersteunen bij het aanpassen van de planningen, het in gang zetten van het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015) en het monitoren van de voortgang van de herindicaties. De ketenpartners ontvangen een maandelijkse voortgangsrapportage. In deze tweewekelijkse monitor komen kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van zowel de gemeenten als de SVB bij elkaar.

Besluitvormingstabel voorstel herindicaties

Besluit	Wanneer nemen	Verantwoordelijk
Besluit om tijdelijk de controle op maximumtarieven uit te zetten	3 september 2015	gemeenten, VWS
Besluit tot het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015) voor maandloners	1 oktober 2015	Alle gemeenten
Besluit tot het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015) voor niet-maandloners	1 november 2015	Alle gemeenten

[5] Met de motie Dik-Faber/Dijkstra is opdracht aan staatssecretaris van Rijn gegeven om de mogelijkheid te creëren voor het continueren van indicaties van budgethouders tot het moment dat er een nieuw indicatiebesluit of toekenningbesluit wordt vastgesteld

Deel B: Voorstel t.a.v. zorgkantoren

Het huidige ketenproces aan de kant van de Wlz-budgethouders – waarbij de zorgkantoren de pgb's verlenen – functioneert meer gestroomlijnd dan het proces bij gemeenten. Echter is het vanuit de budgethouder geredeneerd van belang dat deze uiterlijk 1 december aan de slag kan met eventuele wijzigingen van de zorgovereenkomst of een vernieuwing van de zorgovereenkomst. Hieronder wordt nader toegelicht wat nodig is om tot een spreiding en versnelling te komen van werkzaamheden voor zorgkantoren in aanloop naar 2016.

Voor het kunnen opstellen van toekenningsbeschikkingen en het keuren van zorgovereenkomsten, die door bugdethouders zijn aangepast, zijn de zorgkantoren afhankelijk van de volgende twee zaken:

- de tarieven waarmee de hoogte van het pgb in 2016 wordt bepaald (met effect op vooral toekenningsbeschikkingen)
- Beleidswijzigingen die impact (kunnen) hebben op de hoogte van het pgb (en dus effect op toekenningsbeschikking, zoals bijv. de laatste stap in de afbouw van budgetgaranties, die op hun beurt weer kunnen zorgen voor een dusdanig lager pgb dat zorgovereenkomsten ook moeten worden aangepast) of zorgen voor het moeten aanpassen van zorgovereenkomsten door budgethouders (zoals de invoering van niet-professioneel tarief er één had kunnen zijn).

Een aantal zaken vergemakkelijkt de werkzaamheden t.a.v. TKB's en ZOK's aan de kant van de zorgkantoren:

- Proces zorgovereenkomst beknopt: een belangrijk verschil met het proces bij gemeenten is dat de zorgkantoren de zorgovereenkomsten zelf eerst ontvangen in plaats van de SVB. Daarmee is de doorlooptijd aan de kant van de zorgkantoren korter en beter beheersbaar. Het blijft wel zaak zoveel als mogelijk te voorkomen dat budgethouders niet alle nieuwe en gewijzigde ZOK's aan einde van het jaar insturen.
- Beleidswijzigingen met minimale impact op de zorgovereenkomsten: geconstateerd is dat de beleidsmatige veranderingen voor Wlz-budgethouders voor 2016 nauwelijks impact hebben op de ZOK's en daarmee de jaarovergang. Er zal een beperkt aantal bestaande contracten moeten worden aangepast. Het gaat kortom alleen over reguliere aanpassingen of verlengingen.
- T.a.v. de zorgkantoren zijn er twee groepen die geherindiceerd moeten worden. De eerste groep, die qua omvang zeer beperkt is, dient nog dit jaar te worden geherindiceerd.:
    - 1) nog te herindiceren in 2015: een groep kinderen in onderwijs krijgt momenteel een herindicatie omdat de onderwijsaftrek niet meer wordt meegeteld bij bepalen van de indicatie.[6] Dit zorgt vanaf heden voor nieuwe/hogere toekenningsbeschikkingen 2015. Deze herindicaties moeten voor einde van het jaar gereed zijn en lopen door in 2016.
    - 2) te herindiceren in 2016: eerder zou dit jaar de zogenaamde groep Wlz-indiceerbaren worden geherindiceerd in 2015 t.b.v. het nieuwe budget voor 2016, maar besloten is om voor deze groep het overgangsrecht met een jaar te verlengen t/m 2016. Deze budgethouders ontvangen komend jaar hetzelfde budget als in 2015. Deze groep zal niet meer zorgen voor een prop. Alleen een wijziging in huishoudelijke hulp kan de komende maanden nog zorgen voor aanpassing van pgb en toekenningsbeschikking in 2015.

Reguliere proces

Het reguliere proces onder de AWBZ was dat over grote beleidswijzigingen reeds in juli door de Staatssecretaris van VWS werd besloten waarna ze bekend werden gemaakt via het

[6] Motie van het lid Siderius over toevoegen van het budget voor zorg op school aan de huidige Wlz-indicatie (31497-152), 2 april 2015

informatiebulletin van het Zorginstituut, verspreid door zorgkantoren. Een voorbeeld van een dergelijke beleidswijziging is dat nu in augustus al bekend wordt gemaakt dat de laatste stap wordt gezet in de afbouw van budgetgaranties voor sommige budgethouders. Zo weten deze budgethouders tijdig dat ze rekening moeten houden met een lager pgb, minder zorg, nieuwe afspraken met zorgverleners etc. De grote wijzigingen werden geformaliseerd in de pgb-regeling voor het nieuwe jaar startte.

Kleinere beleidswijzigingen en met name de nieuwe tarieven werden onder de AWBZ vaak in november of uiterlijk begin december vastgesteld. Zorgkantoren maken de beschikkingen voor het nieuwe jaar in een korte periode in december nadat de tarieven informeel bekend zijn gemaakt en voordat ze formeel in de pgb-regeling worden aangepast en in de Staatscourant worden gepubliceerd.

De beschikkingen zijn ook dit jaar bij zorgkantoren ingepland in de periode rond 15 december. Deze reguliere gang van zaken levert normaliter geen uitvoeringsproblemen (uitval) op, omdat het verwerken van de toekenningsbeschikkingen door de zorgkantoren en het insturen aan de SVB volledig geautomatiseerd verloopt.

Om versnelling en goede uitbetaling per begin 2016 aan de kant van de zorgkantoren te garanderen is het essentieel om het proces van de (eventuele) wijziging zorgovereenkomst te vervroegen. Een proces waarvoor met name de budgethouder aan de lat staat en waarvoor de budgethouder eerder dan in voorgaande jaren het budget dient te weten om dit proces op te starten. Daarvoor hoeft de budgethouder niet te wachten op de definitieve formele regeling (Regeling Langdurige Zorg), maar kan hij al aan de slag met het definitieve tarief voor 2016 op basis van duidelijke communicatie in, en vroegtijdige verzending van het informatiebulletin (met daarin de tarieven voor 2016).

Voorstel versnelling/spreiding

Om tot enige spreiding en versnelling te komen in het werkproces rond de tkb's en zok's is het van belang om de verzending van het informatiebulletin aan budgethouders vanuit het Zorginstituut via zorgkantoren te vervroegen. Op basis van het informatiebulletin (beleidswijzigingen van de Regeling langdurige zorg en de tarieven 2016) kunnen budgethouders aan de slag met aanpassen van hun zorgovereenkomst. Om het informatiebulletin vroegtijdig aan budgethouders te kunnen verzenden moet VWS uiterlijk in september 2015 besluiten nemen over de tarieven en nog eventuele kleine beleidswijzigingen

De tarieven voor naturazorg, waarvan de pgb-tarieven zijn afgeleid, zijn voor 2016 reeds door de Nederlandse Zorgautoriteit vastgesteld. De pgb-tarieven 2016 kunnen dus worden berekend. De beleidsmatige aanpassingen van de Regeling langdurige zorg dienen nog ter besluitvorming te worden voorgelegd aan de staatssecretaris van VWS.

- Voorstel
  Het voorstel is om in september te besluiten over de voor het informatiebulletin noodzakelijke beleidsmatige besluiten, zodat uiterlijk begin oktober het informatiebulletin aan de Wlz-budgethouders en de zorgkantoren kan worden gecommuniceerd. De budgethouder wordt daarmee voldoende tijdig in staat gesteld om – indien nodig – de zorgovereenkomst aan te passen of nieuw af te sluiten.

Bijlage I: Juridisch kader voor het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd o.b.v. budget 2015

In deze bijlage worden de juridische achtergrond en de randvoorwaarden ten aanzien van de nieuwe tkb's voor beperkte tijd (o.b.v. budget 2015). Ook wordt ingegaan op de situatie waarin ongelijkheid tussen budgethouders ontstaat.

Aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd (AWBZ-zorg) onder de Jeugdwet en de Wmo 2015
De Wmo 2015 en Jeugdwet vereisen een onderzoek bij de herindicatie (een nieuw budgetbesluit), echter gemeenten zouden in afwachting van het onderzoek kunnen besluiten om dezelfde zorg/budget aan te bieden totdat het onderzoek is afgerond. Dit besluit is vanuit juridisch perspectief meer kwetsbaar voor vernietiging, omdat het niet volgens de regels tot stand is gekomen. De wet vereist namelijk dat alvorens het budget wordt toegekend (aan nieuwe budgethouders en budgethouders in het overgangsrecht) onderzoek wordt uitgevoerd door de gemeente.

Tegelijk is de verwachting dat voor veel mensen met overgangsrecht na het onderzoek een lager budget wordt toegekend, vanwege de financiële taakstelling die gemeenten op het zorgbudget dienen te behalen. In dat licht is het zeer aannemelijk dat budgethouders - mits dat door gemeenten goed wordt gecommuniceerd – geen bezwaar gaan maken als hen wordt gemeld dat de gemeente hun AWBZ-zorg (waar men o.g.v. het overgangsrecht recht op heeft tot max. 1-1-2016 of tot aflopen van de geldigheidsduur van de AWBZ-beschikking) met een aantal maanden verlengen om in de extra tijd op zorgvuldige wijze het onderzoek te kunnen voeren en een nieuwe pgb-toekenningsbesluit te nemen.

De gemeente baseert het nieuwe toekenningsbesluit voor beperkte tijd op het AWBZ-pgb waarop de budgethouder onder het overgangsrecht aanspraak kon maken, namelijk het budget van 2015. Wel dient de gemeente na te gaan of de budgethouder niet van mening is dat hij meer ondersteuning nodig heeft dan hij nu krijgt. Budgethouders die verwachten aanspraak op meer zorg te kunnen maken kan de gemeente dan alsnog in 2015 herindiceren.

Randvoorwaarde voor het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd o.b.v. budget 2015
Het is belangrijk dat vooraf contact wordt opgenomen met budgethouders om uit te leggen dat de gemeente graag met instemming van betrokkene de hulp wil continueren die overeenkomt met de hulp die ontvangen werd op basis van de geldige AWBZ-indicatie. Dit in het kader om meer tijd te hebben voor een zorgvuldig onderzoek rond het aflopen van het overgangsrecht.

Ongelijkheid tussen budgethouders
Met deze oplossingsrichting wordt geaccepteerd dat bepaalde budgethouders die onder dezelfde omstandigheden een nieuwe voorziening hebben gekregen minder kunnen krijgen dan degene die van hun gemeente (o.b.v een nieuw besluit) hun AWBZ-pgb blijven ontvangen.

Hun mogelijk verlaagde budget wordt immers al per 1 januari 2016 verlaagd, in plaats van op 1 mei 2016 (of later). Dit heeft mogelijk ongelijkheid tussen budgethouders tot gevolg: omdat bepaalde gemeenten zaken beter op orde hebben en eerder klaar zijn met de herindicaties dan andere gemeenten worden budgethouders in 'langzame' gemeenten door het aanmaken van nieuwe tkb's voor beperkte tijd o.b.v. budget 2015 beloond. Op individueel niveau kan deze gang van zaken ook als ongelijke behandeling worden gezien. Hierop valt af te dingen dat cliënten die al zijn geherindiceerd ook geen overgangsrecht meer hebben (inclusief een geldig AWBZ-indicatiebesluit/pgb-beschikking).

De gemeenten worden geadviseerd om de eigen budgethouders onder gelijke voorwaarden de kans geven tot verlenging van de AWBZ-zorg. Goede vroegtijdige communicatie hierover vanuit de gemeente richting de eigen budgethouders is belangrijk. Het is hierbij van belang dat de gemeente de tijdelijkheid van de voorlopige beschikking en het belang van een kwalitatief onderzoek duidelijk uitlegt aan de budgethouder.